

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
Félévre . . . . 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

A métely ellen.

Dr. Lukács György kultuszminiszter ur körrendeletet intézett az egyes vármegyék tanfelügyelőihez, melyben rámutatva a tüdőgümőkórnak hazánkban való óriási pusztításaira, a legkörrültekintőbb figyelemmel tömören részletezi a tüdőgümőkór keletkezésének okait s az ellene való védekezésnek módozatait. Egyben a tanfelügyelők útján nyomatékosan felhívja az egyes tanintézetek tanítószemélyzetét, a helyi iskolai hatóságokat, iskolaszékeket és gondnokságokat, hogy e nagyfontosságú nemzetmentő ügy érdekében a maguk részéről minden lehetőt tegyenek meg.

Bár hazai közegészségügyünk megjavítása körül még nagyon sok az égetően szükséges teendő, tagadhatatlan, hogy az utolsó évtizedek alatt e téren ugy a törvényhozás által, mint a végrehajtó hatalom egyes faktorai részéről üdvös rendeletek kibocsátásával sok áldásos intézkedés történt s örömmel konstatálhatjuk, hogy a kultuszminiszterek az egészségügy kedve-

zőbbé tétele közül a maguk hatáskörében mindenkor derekasan kivették részüket az alkotó munkából.

Wlassics és Berzeviczy az alkoholizmus ellen indítanak irtó háborút. Méltó utódjuk dr. Lukács György — ugyszólván állásának elfoglalása napján — sikra száll a lappangva, csendben, de annál rettenetesebben romboló métely: a tüdővész ellen.

Szinte érthetetlen, de elszomorító tény, hogy egyes, feltétlenül betartandó egészségi, különösen preventiv szabályok még az intelligens osztály előtt sem ismeretesek, sőt néha szánakozás vagy guny tárgyát is képezik. Az alsóbb néprétegekben pedig az egészségügy iránt való érzék absolute hiányzik. Ehelyett azonban a kuruzslás és babona korlátlanul dominál s folyton szedegeti a maga áldozatait. Nagyon természetes, hogy ilyen körülmények közt a közegészségügy érdekében kifejtett munkásság a nemtörődöm és nemtudom szírtjein tehetetlenül hajótörést szenved.

Mindnyájan ismerjük az új kul-

tuszminiszternek a tüdővész elleni védekezés terén már főispán korában tanusított rendkívüli érdeklődését s agilis ténykedését. S midőn a miniszter ur egyik legelső kötelességének tartotta, hogy e szociális és humanitárius nézőpontokból egyaránt életkérdés fontosságával felérő ügy előbbreviteléhez a legerélyesebb támogatást az iskolákban és a tanítóktól várja, ezzel egyben népnevelői finom érzékének is fényes bizonyítékát adta.

A tüdővész fertőzése ugyanis az esetek igen nagy számában a gyermekkorban való fertőzésre vezethető vissza s gyermekeink, hazánk jövő nemzedékének testi és szellemi épsége, nevelése elsősorban a néptanítók kezébe van letéve. A miniszter ur pedig a tüdővész elleni védelem legerősebb, leghatalmasabb fegyveréül éppen a tanítói munkásságot: a felvilágosítást, az oktatást, az utbaigazítást hangsúlyozza.

Örömmel és hálával üdvözljük dr. Lukács György kultuszminiszter urnak e nagyfontosságú rendeletét és

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

Vágyakozva.

Panaszra ajkam nem nyílik,
Amért csak néha látlak.
S ki nem kelek, hogy vágyaim
Valóra mikor válnak?

Oh mert a vágy is boldogít,
Nem csak valósulása.
És a tudásnál is izgatóbb
A sejtelem varázsa.

Bármerre vagy, veled vagyok,
A lelkeimmel kísérlek:
Szép vagy te nékem vágnak is,
Ha el soh' sem is érlek.

Csergő Hugó.

Vakáció.

Itta: Kajabusz.

Az iskolába járásnak a legkellemesebb időszaka a . . . vakáció. Így mondta ezt vala-

melyik görög böles. Mindegy azonban, ha nem mondta is. Elég az avval, hogy ezek a nyári hónapok nem a tudomány kultiválására valók. A hőség akkora, hogy attól a hőmérő kénesője felmászik a 40 fokok közé, az ember pedig ledől az árnyékba.

Bár hiszen a tanítás a Perikles korában még a rabszolgák dolga volt; ennek az állapotnak ma vége. Ma már igen nagyon meg vannak becsülve és korpótlékozva az oktatással foglalkozó firmák a nagyságos egyetemi professzortól le a tekintetes kajászó szentpéteri mesterig. És élvezik a vakációt. Nyaralnak, a négyezer frt fizetésű akadémiai tanár ur Karlszbadban, a mester pedig a saját szilvásában.

A gyerekek is otthon vannak két hónapig. A szülei házban, ami olyan kedves, ami szentély, mert istennel van tele. Ami a föld a virágnak, az az embernek a szülei ház:

benne él a szive gyökere. Hát itt nyüzögnek az apró elemi iskolások. Megrohanják a vajas bödönöket és igen vidáman társalognak velük. Meg is érdemlik a pihenést. Ezek vannak legkeservesebb torturáknak alávetve. Valami megrendítő van abban, hogy a 6 éves gyermek már elveszti a szabadságát és soha sem kapja vissza többé. Mert a tanulni való — úgy hívják, hogy „tananyag“ — melynek megemésztését a tanügyi bácsik rárójják az apró gyermekekre, tessék elhinni, nagyon sok, istentelenül sok. Mert az a nevelés a legjobb, amely nem untatja meg a gyermekkel a tanulást, amelyetől a gyermek nem fél, mint valami operációtól, hanem amit úgy vár, mint valami kedves dolgot. Nem a felsőbb iskolák, de a gyermek legelső tanítója felelős a gyermek jövőjéért. Hogy ma életkedv híjján és fáradtan kerülnek ki a gyermekek az iskolából, ennek oka a sok oda nem való és

BÁCSMEGYEI AGRÁR TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG ZOMBORBAN.

A „Bácsmezei Agrár Takarékpénztár Részvénytársaság“ folyósít

törlesztéses jelzálogkölcsonöket 15—65 évig,
elfogad betéteket, leszámítol váltókat, előleget ad értékpapirokra.

egyben azon meggyőződésünknek is adunk kifejezést, hogy Bács-Bodrog vármegye minden egyes tanítója, népnevelője megértette, átérzte a miniszter urnak fajszeretettől hevitett lelkes szózatának intenciót. Hisszük és reméljük, hogy megyénk népnevelői mindenben hiven fogják követni a rendelkezésben nyújtott utasításokat s hogy teljes odaadással, lankadatlan éber figyelemmel mindenkor résen lesznek az orvul támadó mótelylyel szemben a jövő Magyarországnak egészségének megvédése, megóvása érdekében.

S akkor a siker nem maradhat el.

Dr. Radvány Ferenc.

A magyar ipar pártolása.

Feszty Árpád a következő felhívást tette közzé:

Felhívás író- és művésztsársaimhoz!

A nemzet képviselőit hazaküldötték.

A nemzeti hadsereg és az önálló vámterület kérdése megoldatlan maradt.

A nemzet képviselői a vármegyéket hívták fel az ellenállásra és ezzel a társadalmat szólították fel a küzdelemre. Az önálló vámterülettel kapcsolatosan actualis ma iparunk fejlesztésének kérdése is és ez a kérdés az, a melyhez mi, írók és művészek, a magunk hivatása és hazafisága révén hozzászólhatunk.

És ez a tér az, amelyen a magyar társadalom is leginkább küzdhet, ipari küzdelmünk kérdése.

E téren támadhatjuk meg ellenfeleinket legérzékenyebb oldalán, az ipari harc mezején. Ezen a téren küzdhet minden egyes, ezen a téren, a törvény keretén belül küzdjön a társadalom, ezen a téren biztos, mert csak a mi akarattunktól függ a győzelem.

Ha a vármegyék megtagadják az adófizetést, tagadjuk meg mi is azt az adót, a melyet ipari téren fizettünk eddig az idegeneknek, mert hiszen mindaddig, a míg egy

nemzet földjének termékeit és azoknak értékét ipari szükségletei fejében kénytelen átengedni másnak, addig csak adófizető rabszolgája a nálánál ügyesebb idegennek. Ezen megalázó rabszolgaság alól fel kell szabadulnunk.

De ez alól önmagában még az önálló vámterület sem szabadítana fel bennünket, mint ahogy a legjobb vár sem védelmezhet meg, ha annak bástyáit nem őrzi elszánt hadsereg.

A siker főtenyezője az, hogy az önálló vámterület eszméje áthasson minden magyar embert, iparunk védelmére külön-külön minden polgár sikra szálljon, és az idegen ipartárgyak inváziójával szemben, minden egyes ember lelke egy-egy ellenálló vámsorompó legyen.

Szövetkezzünk hát ez ellenállásra, zárjuk el az utat az idegen ipartárgyak elől.

Célunkat azonban csak úgy érhetjük el, ha egyszermind versenyképessé tesszük velök szemben hazai iparunkat.

A magyar társadalom, amely már nem egyszer kelt a magyar ipar védelmére még áldozatok árán is, ma is kész lenne az áldozat utjára lépni, és megelégednék egyelőre hazai iparunk mai voltával addig, a míg egy ilyen védősövetkezés védelme alatt iparunk kifejlődik.

Ennének eszeréptányérról ha kell, és ha kell, járnánk daróceruhában, hogy az a pénz, amelyet mi itt szerzünk, itt keresünk ebben az országban, az maradjon is meg ebben az országban és ne gazdagítsa ellenségeinket.

És ezt a mozgalmat meg is kell indítanunk. De ez csak az első lépés legyen, amelyet nyomban kövessen ipari fejlesztésünknek komoly munkája, hogy a közönség hazafias hevét le ne hűtse a csalódás. Nehogy a kapzsiság és önző spekuláció a közönség felbuzdulásával és áldozatkészségével visszaélve, hazafiság címén és „hazai ipar” jelszó alatt értéktelen rossz portékát oetroyálhasson reá, olyan országos védőszervezetet, ellenőrző bizottságot kell alakítani, amely szervezetével kiterjedve a vármegyékre, a járásokra, a községekre, ráütve bélyegét a jóra és megbélyegezve a rosszat, vezetője legyen a közönségnek, hogy ugyanakkor, amikor a magyar

társadalom hazafisága védi a becsületes magyar munkát és a becsületes vállalkozásokat s ugyanakkor a magyar közönség is meg legyen védve a visszaélések ellen. Összekötő kapcsolatot kell létesíteni a fogyasztók és a termelők között egy olyan szervezetben, amely tanulmányozva a közönség igényeit és kívánalmait, azokra irányítsa a gyárosok és iparosok figyelmét, viszont ráterelje a közönség figyelmét a jó magyar munkára.

Mert csak a jó munkának van jogosultsága. Jó és szép legyen a munka. Ehhez kettő kell.

Becsület és izlés. Az izlést és a becsületet kell tehát értékre emelnünk. Az emberiség jövő harcában e két tulajdonság fogja biztosítani a győzelmet. Hitele is csak addig lesz iparunknak a közönség előtt, amíg e két tulajdonságában bízik, csak addig marad is meg állandó fogyasztójának.

De viszont, ha a vállalkozás állandó fogyasztásra számíthat, akkor az eddig tartózkodó hazai tőke is hajlandó lesz az ipari vállalkozásokra, megrendült hitelünk is helyre fog állani, ha a külföldi pénzpiac, amely minden mozgalomnak mélyére lát és értékelni tudja annak következményeit, észre fogja venni, hogy a mi mozgalmunk célja a „vagyoni függetlenség”, törekvésünk az, hogy értékeink ezentúl az ország határain belül maradván, egy nagy nemzeti közvagyonná halmozódjanak fel. Együttesen és egy időben törekedjünk arra, hogy közönséget teremtsünk az iparnak és ipart a közönségnek.

E kettős irányban küzdjünk tehát. Szervezzük a védelmet, e védelem alatt pedig fejlesszük ki iparunkat arra a fokra, amelyen állva versenyre kelhessen más nemzetek iparával, és amely méltó legyen a magyar fajnak határozottan nagy és előkelő tehetségéhez.

Teljes művészi meggyőződés, hogy Japánt kivéve, nincs egy második nép a föld hátán, amely annyi formaérzékkel, veleszületett művészi hajlammal bírna, és e folytán úgy ipari, mint minden másnemű kifejlődésre annyira alkalmas volna, mint a mi népünk, a magyar.

Ha az ugynevezett művelt osztály meg tudná látni azt, ha ennek értékét meg tudná

a gyermek egyszerű észjárását félreismerő tantárgy. Például a grammatikát, azaz a nyelv fiziológiáját és filozófiáját ki kellene seprűzni a népiskolából. Mikor tantételt hadar előltem, agy ismergeti a 8—9 éves gyermek az alanyt, allítmányt, jelzöt, határozót, kiegészítöt, meg a többi badarságot, amit a vaskalap szabott eléjük, — bizony isten megesik rajta a szívem és sajnálom. A gyermek memóriáját csak olyan kedves dolgokkal szabadna gyakorolni, amiket akár játéokban is felhasználhatna. Ezenfelül folyékony írás és olvasás, az olvasottaknak reprodukálása, egy kis egyszeregy, meg egy meg egy az, amire a gyerekeknek 10—11 éves koráig szüksége van. Az elméletet száműzni kellene a népiskolából. A gyermek, ez a kedves naiv jószág rémülettel hallgatja tanítója ajkáról a nyelvtan vagy törtszám iszonyatos, gyilkos tantételeit, mint ahogy a felszegi Bangó Jóska hallgatta télen a vándor gazdasági tanár előadását a „belterjes gazdalkodásról.” Egész este azt mammogta a Jóska otthon: De hát mi az a bel- és mi az a terj?!...

El lévén nyomorítva a népiskolai növendék, bizony nyomorékon kerül a gimnáziumba.

Nagy tanári gond és arravalóság, a gyerek részéről megfeszített szorgalom és kintartás tarthatják a felszínen. Aminthogy jeles diák alig akad egy-kettő; az elégségesek száma légió.

Azonban hát ez ne tartozzék mi ránk. Ez az értesítők dolga. Vakációjuk van a gimnázistáknak is. Ellepik a vidéki községekben a kuglizókat, tenniszeket ezek a pezsgővéru fiúk; arcukról lerí az az éretlenség, mely a gimnáziumban még dominál. De kedves, vidám jószágok. A leányok szemében megbecsülhetlenek, mert használatosok táncra, udvarlásra. Ime a Géza három szekundával jött haza, de hát úgy van vele, mint Lung Budapest városi tanácsos a fizetésével, hogy föl sem veszi. Azért nem cserélne a japán császárral (Géza) sem, mikor a tenniszben a Jolán, Margit, Böske stb. társaságában „minden órájának leszakasztja virágát”. A kisasszonykáknak pikáns arcoeskájuk, eleven pergő nyelvük, behizelgő cicakedvességük van, mely még nem fajult macskamodorrá s egy fiatal embert — az mellékes, hogy a 7-ik osztályba jár — nagy becsben tudnak tartani. És a fiatal boldog szekundával is, mert míg

zöld az ember, addig rózsaszinben látja a világot.

Hálából aztán a mithológiai és jelesebb történelmi alakokat ismerteti meg a kisasszonyokkal, már amint az eszébe jutnak. Mikor elmondja, hogy Ulysses elindult a görög hősökkel az Argó nevű hajón és fölfedezte Amerikát, vagy Crommel Olivér, miután megölte Károly királyt, nőül vette az özvegyét, őt meg aztán Hamlet gyilkolta meg; továbbá hogy Páris odaajándékozta az almáját Tell Vilmosnak, aki azt az almát lelötte a saját lánya fejéről s hogy Artur király a sziklához láncoltatta Prometheuszt, mert elégette a kalácsot a sütőben stb. Mikor ezeket elmondja, a leányok összecsapják kis kezüket: Jérum! — milyen rengeteg tudománya van ennek a Gézának és mégis megbukott. Persze, hogy persze. Vannak kisasszonyok, akik azt is elhinnék, hogy a japán flotta kikötött Debrecennél.

Ezenfelül, akiknek az egész esztendő ugyszólván vakáció, azoknak is hivatalosan hitelesített vakációjuk a nyári hónapok, t. i. az igyatomai polgároknak. Ezek már vezető szerepet visznek a vidéken. Ezidőszerint esu-

becsülni, akkor ez az ország gazdag és boldog ország lenne.

A magyar népnek művészi és ipari hajlamát, munkásainak tehetségét, ezt a meglévő, de szunnyadó erőt felhasználva készüljünk arra a harcra, amelyre készülődik körülöttünk Európa minden nemzete. Arra a harcra, amely kegyetlenebb lesz minden töröknél, tatárnál, az ipari küzdelmek harcára.

Jaj annak a nemzetnek, amelyet ez a harc készületlenül talál, mert amely nemzet e küzdelemben elbukik és az elszegényedés sorvadásában pusztul el, az nem támad fel többé soha.

Készüljünk hát e küzdelemre és egyessük az összes erőket.

Tegyük meg mi az első lépést, írók, művészek!

Alakítsunk egy olyan testületet, amelynek fórumán meghallgatásra találjon minden komoly szó, bárhonnán jöjjön is.

A hol az ipari kérdések kapcsán éppen olyan fontos megvitatás tárgya legyen a gyárosok ügye, mint a művészek törekvése vagy a magyar munkásnép érdeke, mert mindezek kiegészítő kérdései a nagy egésznek, az ipari fejlődés kérdésének.

Amelynek fórumán ne feszélyezzen senkit a pártpolitika, ahol minden őszinte szándék szabadon nyilvánulhasson és támogatásra is találjon. Iparkodjunk a közfelfogást a gyakorlati élet egészséges útjára terelni, iparkodjunk mindent gyakorlatilag is megoldani.

Ha iparunkat nem védik a törvények bástyái, állítsunk neki bástyákat a magunk szabad akaratából.

Ha nincs vámsorompó, állítsuk fel e sorompókat lelkeinkben és legyünk mi azoknak önkéntes őrei.

Iparkodjunk lehetővé tenni, hogy ezentul ne kelljen idegen tárgyakért pénzünket idegennek adni. Zárjuk el a csatornákat, amelyeken a magyar közvagyon idegenbe folyik.

Teljesítse minden ember az ő kötelességét a maga hivatása szerint.

Az író hivatása, hogy ez ügynek prédikátora, apostola legyen. A művész hivatása, hogy formaösméretével, színérezékével irányítsa az iparos fejlődését, izlésével segítségére le-

gyen úgy a gyárosnak, mint az iparosnak, a szabónak úgy, mint a fazekasmesternek.

Olvasszuk be iparunkba a művészetet, — más oldalról olvasszuk bele a magyar érzést és egy közös töből fakadó izléssel neveljük az iparost, ugymint a közönséget.

Törekedjünk arra, hogy jó irányban kialakult közvélemény kívánsága folytán általános nevelési rendszerünkben is ezentul ne a tudálékosság erőszakolása, hanem a gyakorlati élethez szükséges tudás, az ipari művelődés, a vele járó szép érzék és ami pénzértékben is mérhetetlen sokat ér, a jó izlés fejlesztése legyen elsősorban irányadó.

Ebben kövessük Európát, az angolt és a franciát, akik izlésük nagyhatalmával harácsolták össze az önálló izlés nélküli nemzetek milliárdjait.

Tisztítsuk meg közéletünket a teoriák miazmáitól és tisztítsuk meg a közfelfogást az ugynevezett „európai műveltség“ külső mázától, de aztán oltuk be az igazi „európai műveltség“ szellemét a magyar közélet vérébe, úgy hogy az a magyar szív izzó kohójában feloldva, vérré váljon, hogy az a magyarságnak életfentartó ereje és Európában való fennmaradásának örökös biztosítéka legyen.

Ezen műveltségnek elsősorban az ipari törekvésekben kell megnyilatkoznia. E téren, az ipari művelődés terén fogjon kezét a politikus az iparossal, az író a gyárossal, itt fogjon kezét a művész a paraszttal.

Ebből az országos nagy közfoglóból fog kivirágozni ipari fejlődésünk és az az előkelő igazi magyar műveltség, amelyre szükségünk van, amely nélkül fenn nem maradhatunk.

Ne várjunk mindent a kormányoktól. Ott van és csak ott lehet egészséges nemzeti élet, ahol a társadalom közfelfogása irányítja és segíti egyszersmind a vezetők működését.

Rá kell birmunk a társadalmat arra, hogy amikor hosszas tespedéséből felébredt, ne elégedjék meg a passzív rezisztenciával, hanem a tett mezejére lépve, vesse meg alapját a gyakorlati magyar művelődésnek, ipari kifejlődésünknek, az ország meggazdagodásának és a gazdagságból kifolyó nemzeti hatalomnak. Ezért van szükségünk egy

olyan szövetségre, amely e törekvéseket hirdesse, e törekvéseknek a társadalom kebeléből katonát toborozzon és neveljen, amely az önálló vámterület kérdésének megoldását elősegítse és az önálló vámterület életbeléptetésére az országot előkészítse.

Alakítsuk meg hát ezt a szövetséget!

Kezdjük meg mi, írók és művészek!

Mikor a nagy forradalom idejében Párisban a convent nem tudott boldogulni, akkor Marseilleben összeállott négyszáz egyszerű ember és elindult Párisba azzal a szóval: „Menjünk — mentsük meg a hazát!“ Azt sem tudták hogyan, mégis elindultak. Gunyolták, kacagták őket, mégis elindultak. A harmadik falnál megszűnt a gunyos kacagás. Párisba már 20.000 ember vonult a nyomukban a Marseillaise dallama mellett. És ez a 20.000 ember vetette meg alapját a nemzeti hadseregnek. Mi se törődjünk hát a kislelküek gunyos kacajával. Törjünk előre bátran, követni fognak. Először egyesek, aztán százak és ezrek.

Jöjjünk össze, vessük meg alapiát e szövetségnek és hívjuk el gyülekezetünkbe a gyárosokat, az iparosokat, stb. s velük együtt oldjuk meg törekvésink gyakorlati kivitelének módjait.

Kezdjük meg ezzel ipari függetlenségünk jövőjéért harcolni, — követni fog a társadalom, velünk lesz a nemzet.

Budapest, 1905 július havában.

Feszty Árpád.

H i r e k .

Kinevezés. Latinovits Pál főispán Hoffmann Sebestyén zentai szolgabírói közizgatási gyakorlatot tiszteletbeli szolgabíróvá nevezte ki.

Áthelyezés. Latinovits Pál főispán Wild Lipót járási írnokot Zentáról Bácsalmásra és Radicsévits Béla járási írnokot Bácsalmásról Zentára helyezte át.

Uj forgalmi főnök. A szabadkai vasuti állomás eddigi forgalmi főnökét Weinhardt Manót a központba hívták be és helyébe a szabadkai állomásra Payer József felügyelőt rendelték ki forgalmi főnöknek.

Közgyűlés a megyénél. Bács-Bodrog vármegye törvényhatósági bizottsága folyó hó 27-én rendkívüli közgyűlést tart.

dálatosan magas, dupla krágljuk van, amihez csak liften lehet följutni, ellenben a nyakendőjük olyan vékony, mint a cipőszinór. Pokoli előkelőséggel lépnek föl a vidéken. Mindmegannyi egy Hódító Vilmos, akiknek Budapesten már színésznőkkel is (??) esett randevujok. Ez azonban nem bizonyít semmit. Mert ime Aladár urfi — biztos lévén a győzelméről — otthon a Rica szobalánynak kezdett pesti modorban előadást tartani a esókok válfajairól. A gyakorlati kísérletnél azonban a leánynak tiz körme volt s az urfi ábrázatjára annyi goth ábécé jegyet rakott, hogy azzal elmehetett Aladár Denkmalnak valami német városba.

Igy teszik esuffá vidéken a nyegle aszfalthősöket a szobalányok. Mikor pedig a föld népével az ország dolgairól esik szó s az egyetemi tudomány birtokosa azzal hurrogja le a gazdálkodó embert, hogy: bácsi, maga ehhez nem ért, hát, hallgasson, én két jogot végeztem, maga meg érettségít se tett, a paraszt esendes vérral azt feleli: Hagyja el az urfi, nekem is volt egy borjum, az is két tehenet szopott, mégis mennél többet szopott, annál nagyobb borju lett belőle.

Látható ezekből, hogy sikerekben nem daskálkodnak vidéken a vakációt élvező akadémisták. Tehát átvadlnak valamely szabadabb fürdőhelyre, leginkább Siófokra, mert oda csak szombaton utazik le a lipótvárosi kereskedő, hogy férji kötelességének eleget tegyen.

De vakáció van a legmagasabb régiókban is. Dupla tokájú kegyelmes urak mintegy mámorral vetik magukat a puha mélységbe, ahol a lágy víz dagad, mint a selyem, aztán foka fejjel, vizet prűszkölve buknak fel. Paszomántos gyomru fővárosiak válogatnak a provincián az ételekben és lakmároznak buja módon, mert módjuk van hozzá. De hát hiába gazdag ember az ember, több még se fér bele, mint amennyi belefér.

Ideges, elegáns asszonyok világos folettekben, erős parfümmel permetezve és az ördög konyhájában kavart keverékkel esillogó szemekben villamos ivlámpák alatt fogyasztják a fagyaltot és embertársaik becsületét.

Söt vakációt adott magának a felséges király is. Elfáradt. Hiszen január óta nézi azt a sziszifusi munkát, amelylyel tanácsosai

és miniszterei akarják a magyar alkotmányt valami Prokrustes ágyba bepréselni.

A nemzet pedig, már mint az igazi nemzet most dolgozik verejtékhullásig, a megszakadásig, hogy kenyér legyen fent és lent.

Pitymalló hajnaltól alig pihen a kéz estharmat hullásáig, amikor az angyalok megköszönik a jó Istennek a napot és imádkoznak olyan áhitattal, hogy patakozó könnyüik párája ellep minden füvet és virágot.

A tudós.

Hallottam, egyszer volt egy nagy tudós,
Aki tanulva töltött éjt, napot;
A boldogságról egyszer könyvet írt,
Amit tán senki el nem olvasott.

Az asztalán egy koponya hevert —
S szerelmes hű nyári éjeken
Virrasztva ült a könyvei között
S kutatta, hogy mi az a szerelem? . . .

Mikor meghalt, jöttek komoly urak
És eltemették ünnepélyesen . . .
De sirja felett régen dudva nő,
Mert nem szerette soha senki sem . . .

Szentessy Gyula.

A 80 tagu bizottság alakuló ülése. Emlékezhettek még olvasóink, hogy vármegyénk törvényhatósági bizottsága f. évi június hó 28-án tartott közgyűlésében a tisztviselők működésének támogatására s a vármegyei hatóságok egyöntetű eljárásának elősegítésére 80 tagu bizottságot küldött ki s ezen ugynevezett jóléti bizottság egybehívásával a vármegye alispánját bízta meg. Hiteles értesülésünk szerint Karácson Gyula alispán a bizottság tagjait f. évi július hó 26-ik napján délelőtti 9 órára hívta egybe a vármegyei palota nagytermében tartandó alakuló ülésre.

Tisztviselőink drágasági pótléka. Városi törvényhatóságunk tisztviselői drágasági pótlék iránt előterjesztett kérelmét a közgyűlés, mint annak idején megirtuk, elutasította a többségnek azon érvelése alapján, hogy csak nemrég részesültek a város tisztviselői fizetésemelésben. De mit tehetnek a szegény tisztviselők arról, ha ez az emelés nagyon szerény mértékű volt s az élet épen e szerény emelés után drágult meg mesés módon, úgy hogy a budapesti piac alig drágább a miénkénél. Városi tisztviselőink kara azonban, mint értesülünk, nem nyugodott meg a közgyűlés határozatában, hanem felfolyamodott a belügyminiszterhez. Felfolyamodásukban kifejtik, hogy nem külön drágasági pótlékot kívánnak, hanem drágasági pótlék fejében azon összeg kiutalványozását kérik, melyet a közgyűlés határozata ellenére megvontak tőlük, midőn a fizetésemelést nem január elsejétől, mint a határozat értelmében kellett volna, hanem csak októbertől kezdve utalványozták ki részükre. Hihetőleg a nemesak méltányos, hanem jogos kérésüket a belügyminiszter honorálni fogja.

Intelem. A nagy hőség elől a szabadba és különösen a fenyesbe menekülő polgárság több figyelmet érdemelne és az erre hivatottak erőlesen intézkedhetnek arra nézve, hogy a városból kikerülő hulladék ne éppen a vasúti sínek mellé terítessenek ki, mivel az északi szél ezen hulladékok iszonytató bűzét a városba tereli, továbbá lenne annyi figyelemmel, hogy ez a hely ne legyen sertéslegelőre szánva, mivel mindig látni azon vagy tíz darab sertést legelni, amelyek a hulladékok felforgatásával csak jobban gerjesztik az iszonytató bűzt. Minthogy ez sem szépségi, sem egészségi szempontból az adófizető polgárság előnyére nem szolgál, felhívjuk az új főkapitányt a figyelmét arra nézve, hogy a vasut mentén levő gödrök betömésére ne legyen a városból kikerülő hulladék felhasználva, hanem ezen gödrök tiszta földdel tömessenek be, továbbá, hogy ezen helyen a sertések legeltetésének beszüntetése iránt intézkedni sziveskedjék. — Több adófizető polgár.

Alapszabály megerősítés. A m. kir. belügyminiszter a Zombori Függetlenségi Kör alapszabályait jóváhagyó záradékkal ellátta.

A zombori kath. legényegyesület kerti mulatsága. A helybeli katolikus legényegyesület f. hó 16-án, vasárnap saját pénztára javára kertihelyiségében működvelő előadással egybekötött táncmulatságot rendezett. A piros drapériákkal, lampionokkal, zászlókkal és lombfűzerekkel izlésesen díszített és fényesen kivilágított nagy kiterjedésű kerthelyiséget a közönség már 8 órakor teljesen megtöltötte. Különösen iparosaink és kereskedőink jelentek meg nagy számban, bebizonyítva ezáltal azt, hogy ezen kulturális célt szolgáló egyesületet, mint erre legilletékesebb faktorok, úgy erkölcsileg, mint anyagilag támogatják és működését figyelemmel kísérik. Képviselve volt a helybeli róm. kath. klérus is. A kerthelyiségben felállított csinos színpadon 9 órakor vette kezdetét a működvelő előadás. A műsor első pontja Gabányi „A szórakozott kisasszony” című monologja volt, melyben Verbovszky Jolán k. a. bájos szeretetreméltósággal és meglepő ügyességgel adta elő egy szórakozott baklós eleményeit: ügyes előadását a közönség lelkesen megtapsolta. Ezután Morton Maddison „Box és Cox” című egyfelvonásos vígjátéka került színre. A darab szereplői: Ujkéry Er-

zsébet k. a. Bouncezer asszony szerepében, Müller János mint Box nyomdász és Gyuresin Mátyas Cox kalapos szerepében ügyes és élethű alakításaikkal állandóan derűtségben tartották a közönséget, mely fáradozásukat megismétlődő tapsokkal jutalmazta. A vígjátékot tarka színpad követte, melynek szereplői komikus mókáikkal nagy derűtséget keltekkel a közönség között. Az előadás befejeztével a közönség a kerthelyiségben felállított szellős sátrakba vonult, a fiatalság pedig cigányzene mellett a holdvilágos szabad ég alatt táncra perdült és vidám hangulat mellett reggelig járta a táncokat. Az egyesület szép erkölcsi és anyagi sikerrel járó mulatóságával egy élvezetes estét nyújtott a közönségnek, bebizonyítva azt, hogy kulturális és társadalmi hivatásának teljesen megfelel.

Kérelem. A bajai-uton a park felé menet, vasárnap elveszett egy ezüst függő zsebóralánc, rajta néhány szent György talérral. Kéretik a megtaláló annak a „Bácska” kiadóhivatalába leendő beküldésére. Megtaláló megfelelő jutalomban részesül.

A bácskai komlótermelők egyesülete Csézer Lajos komlószaktanárnak vezetése alatt f. évi július hó 21-én d. e. 10 órakor Petrőcön, július hó 22-én Hódáságon július hó 23-án Kiszácson a komlóskertekben sétáló tanfolyamot rendez, melyre az egyesület tagjai, gazdálkodók és érdeklődők meghívottnak. Petrőcön és Kiszácson a Linhart-féle szabadalmazott komlószárító is be lesz mutatva. Résztvenni szándékozók sziveskedjenek ebbeli szándékukat Petrőcön Feldmann Ármint titkárnál, Hódáságon Szendy István közs. jegyzőnél és Kiszácson Wodring Ágoston közs. jegyzőnél július hó 20-áig bejelenteni.

Hirdetmény. A városi rendőrkapitányság határozata folytán az uralkodó sertesvész miatt a sertéseknek a helybeli piacra való felhajtása megtiltatott.

Anna bál. A bácskai közönség által sűrűn látogatott Harkány fürdőn f. hó 30-án lesz a szokásos „Anna bál” megtartva. A fürdővendégek száma jelenleg 1575.

Uj pénzintézetek a megyében. Két új pénzintézet alakul most a megyében. Az egyik Bácsmadarason alakul meg, mint takarékpénztár részvénytársaság, melynek igazgatóságában Madaras vezérémberei vannak. A másik takarékpénztárt Gádonon alakították meg.

Utadó kivetés. Zomhor szab. kir. város tanácsa az 1905. évi utadó egyénekenkénti kivetését a számvevőség által elkészítettén, a kivétési munkálat az 1890. évi I. t. c. 23. §-a értelmében folyó évi július hó 15-étől kezdve 15 napon át vagyis július hó 29-éig bezárólag a városi utadó kezelőség hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthető és a kivetés ellen irányuló esetleges felszólamlások a fenti határidő alatt a város polgármesterére címezve benyújthatók.

Lóverseny Zentán. A zentai Gazdakör szeptember hó 24-én tartja meg ez évi lóversenyét, melyre ez ideig a földm. miniszter 300 korona segélyről, az Urlovasok Szövetsége szintén 300 korona segélyről biztosította a Gazdakört.

Az ujvidéki I. kiházasítási kölesönös segélyegylet mint szövetekezett a múlt héten a következőket vette fel tagokul: Petrőc: Triaska Kata. Maradék: Gracskó Boris, Singer Helén I., II., III. és IV. csoportba. Sajkásszentiván: Gyaka Jelena. Ofutak: Bogys Mari. Nagykamizsa: André Verona. Ujvidék: Pekló Etel, Vlasits Mária, Urbán Kata, Sehnepf Maris, Bela Maris. Dunaeséb: Gillich Mari. Temerin: Tóth Mari. Palánka: Csányi Vilma. Kölpény: Mihály Anna. Dérnye: Odrobinyák Mari. Ujverbász: özv. Paff Erzsébet II., III., IV. Mílitics: Lotspeich Éva. Bácsszenttamás: Domokos Ilon, Hatalák Verona, Grosz Etel. Obecse: Török Zsófia. — Kifizetve lettek: 400 koronával: Ipasch Lenka Maradék, Parlies Borbála Bácsszenttamás, Demer Leopoldina Ujvidék, Scherer Zuzsa Ofutak. 450 koronával: Szeif Giza Szabadka. 300 koronával: Jánosi Anna Üllő, Vrska Zuzsa Pétervárad. 200 koronával: Filkó Mari Kiszács, Jendesz Janka Kiskér, Pfaff Kata Bingula, Ernst Kata Dunaeséb, Tóth Eva és Szabolcsi Maris Uj-

vidék, Mazan Roza, Hajdner Roza és Gajó Maris Temerin, Petró Ilon Bácsszenttamás. 100 koronával: Bakos Roza Temerin, Gillich Veronika Dunaeséb.

Az örökdő Gondviselés. Megható uti kalandot beszéltek el folyó hó 13-án a déli vonattal Szabadkára érkezett bajai utasok. Csikeria és Szabadka között az egyik őrház közvetlen közelében hirtelen megállott a vonat és az utasok rémülten ugráltak ki a kocsikból azon bizsében, hogy a vonattal valami baj történt. Csodálatos látvány tárult ott szemük elé. Az utolsóelőtti kocsi alól a vonatkísérő személyzet egy síró gyermeket húzott elő. Az első kocsi áthaladt a piciny, alig három éves gyermek fölött, akinek az isteni gondviselés különös örökődése folytán semmi komoly baja nem történt. A pályőr integetett ugyan a mozdony elé, de mivel a mozdonyvezető nem vette elég korán észre a sínek közt játszó gyermeket, aki a közeli tanyákról való volt, a mozdonyt nem állíthatta meg a kellő időben és a gyermeket a vonat elütötte. Az utasok örvendezve vették körül a szerencsésen megmenekült fiúcskát, aki csakhamar magához tért és azután szüleihez vitték vissza.

Sikkasztó utazó. Forgács Benő ujvidéki varrógép kereskedő utazója Peics Sándor hűtlenül kezelte a reabizott varrógépeket, amenyiben közülük hat darabot eladott, azokra 116 korona részletfizetést felvett és ezzel a pénzzel megszökött. A rendőrség az enyveskezű utazót letartóztatta és az ügyesség börtönébe szállította.

Meglopott rendőr. Érdekes eset történt a napokban Péterrévén. Az utcán egy gyanus csavargót vett észre a cirkáló rendőr és igazolásra szólította. Bevezette a rendőri szobába és ott elkérte irományait a gyanus vándorlónak. Mig ennek könyvét, irományait nézegette, azalatt az ügyes csirkefogó vagy zsebtolvaj kilopta a rendőr óráját láncostól. Az eltűnt tárgyak hiányát csak estefelé vette észre a rendőr, de már akkor a gyanus alakot nem csiphette el, csak annyit állapíthattak meg, hogy Ada felé vette az útját.

A rablógyilkos cinkosa. A mohácsi főszolgabíró egy Rózsa Ferenc bezdáni illetőségű csavargót kihágás miatt letartóztattott. A gonoszlevő egy cellába került Mistina István rablógyilkossal, aki kifejtette a ruhájába varrott pénzt és abból 300 forintot átadott neki, hogy kiszabadulása után vigye családjának. Rózsa azonban költekezni kezdett és egy rendőrnök, aki előtt feltűnt Rózsa sok pénze, bevallotta, hogy kitől kapta a pénzt. Újból letartóztatták.

Katonák élelmezése. A m. kir. szegedi II. honvédkerületi parancsnokságnak értesítése folytán a f. évi őszi gyakorlatok alkalmából összpontosuló m. kir. honvéd és besorozott közös hadseregbeli és pedig: Ferendia, Klopodia, Királykegye, Román-Bogsan, Lugos és Arad környékén elhelyezett csapatok élelmi szükségleteinek biztosítása iránt folyó hó 27-én délelőtti 11 órakor Buziáson a községházán tárgyalás fog tartatni. A vonatkozó hirdetmény a helybeli honvéd állomásparancsnokság irodahelyiségében megtekinthető.

Pórujárt zenész. Szubotiesky Ivan obecsei zenész a múlt esütörtökön egész éjjel a jó kedvű mulatókat mulattatva, hajnal felé maga is berugott és lakása helyett a szerb templom udvarába tért, a hol a fűben esendesen elaludt. Reggel felé felébredve észrevette, hogy valaki az ő jó kalapja helyett valami régit, rosszat tett a fejére, cipőit lefűzte lábáról és a társától: Milovánov Dinótól kölesön vett értékes aranyláncot is ellopota. Mást nem tudott tenni, elment a rendőrséghez panaszt tenni, a hol adtak neki kölesön egy pár papucsot, hogy meztláb ne menjen baza. Most keresi a kalapját és cipőit, de Milovánov is keresheti az oda kölcsönzött aranyláncát.

Tenyészmarha. A magyar mezőgazdák szövetekezete (Budapest, Alkotmány-u. 31. sz.) tenyésztchenek beszerzésére nézve mindennemű rendelést elvállal, amit miután már augusztus havában fogja a szükségelt anyagot fent a hegyeken kiválasztani, a gazdaközönség figyelmébe ajánlunk.

Napszurás. Óbecséről írják: Óriási hőségben folyik az aratás és így nem csoda, hogy belebetegszene az emberek. A múlt héten többen napszurást kaptak, s közülök egy Sztelánovits Gyurónak Mária nevű leánya bele is halt. A szálláson arattak s a 16 éves Mária a markot gyűjtötte, amikor egyszerre csak elszédült s összerogyott. Azonnal bevitték a tanyára, de többet nem tért magához és estefelé már halva volt.

Leányrablás. Felsőkabolon a múlt héten Gyuragity Mária 18 éves viruló szépségű leányt Tanaszin Mika, Zsivánov Emil és Zsivánov Lázár felsőkaboli parasztleányok az esti órákban az utcán megfogták, kocsira dobták s Boldogasszonyfalva irányában vele elhajtottak s amidőn a szabadba értek, töltött forgópisztolyt fogtak az ártatlan leányra és agyonlövésrel való fenyegetések között a legállatiasabb kegyetlenséggel megbestelenítették és azután szabadon bocsátották. Tetteiket a felsőkaboli esendőrség letartóztatta és az ujvidéki kir. törvényszék fogházába kísérte, ahol várják gaz tettükért a megérdemelt büntetést.

Vízet a kutyáknak! Ezen figyelemztetés minden kutyatulajdonosnak szól. Tudvalevő, hogy a kutya nem izzad a bőrén át, hanem nagy hőségben gyorsan kell lélegeznie. A tüdőnek eme gyors működése természetesen hamar kiszáradja a géget és nagy szomjúságot von maga után. Töltsünk tehát napjában többször friss vizet a kutyának, mert ezt nemcsak az állat egészsége kívánja így, hanem az ember biztonsága is. Mert tény, hogy veszettség többnyire a víznek nélkülözéséből keletkezik.

Pályázati felhívás. A siketnémák budapesti állami intézetének első osztályaiba a legközelebbi tanévre 30 új növendék fog felvételt. Ezenkívül felvételt nyernek a megfelelő felsőbb osztályokba oly siketnémák is, akik eddig valamely vidéki intézetben tanultak ugyan, de akiknek szülői időközben a székesfővárosba, vagy annak környékére költöztek. Végül felvételt a felsőbb osztályokba olyan gyermekek is, akik népi iskolai tanulmányaik közben siketültek meg s akik az intézetben a beszédnek a szájról való leolvasását tanulják meg és ez uton elemi ismereteiket kiegészítik. Első sorban a Budapestben lakó siketnémák vétetnek ugyan fel, de másodsorban felvételt nyernek az ország bármely helyéről folyamodó siketnémák is, akik az évi 200 kor. eltartási költséget egészben vagy részben biztosítani képesek. A felvétel a folyamodványok beérkezésének sorrendjében fog eszközöltetni; miért is indokolt, hogy a szülők mielőbb küldjék be kérvényeiket. Pályázati határidő július 25. Részletes tájékoztatást és felvételi nyomtatványokat az érdeklődőknek díjtalanul küld az intézet igazgatósága. (Budapest, VIII. Mosonyi-utca 8. sz.) Megjegyeztetik, hogy az intézet 8 évfolyamu.

Amornak és Pszichének bájos regéjét, melyből azután annyi más regét faragtak a későbbi és mai mesemondók, az Endrei Zalán-féle Világ-Történelmének e heti száma mondja el. Az e heti számban pompás, szép, a szokott heti műmellékletnél háromszorta nagyobb, színes műmelléklet jelent meg. Neró halála. A félméteres kép elegáns hosszú keskeny alakja újra igazolja, hogy ez a vállalat olesó árért szép, tetszetős és jót nyújt. Az élvezetes, könnyű, egyszerű előadáshoz kitünő kiegészítésül szolgálnak a szép, jó, gyönyörködtető képek. Amíg a szöveg egyszerűségével hat, addig a képek pompáságukkal lepik meg az olvasót. Aki ezt a becses vállalatot meg akarja ismerni, kérjen mutatványszámot, azt ingyen küld a Világ Történelme kiadóhivatala, VI. Aradi-utca 8.

A „Vasárnapi Ujság“ július 16-iki száma 30 képpel jelent meg. Első helyen áll Reclus Elysée arcképe, munkásságát s a magyarok iránti rokonszenvét ismertető cikkel; magyarországi látogatásairól külön cikk szól De Gerando Antoniától. Szépirodalmi közlemények: két Heine-fordítás Pásztoitól, Mark Twain humoros elbeszélése: „A 30.000 dolláros örökség“, s a „Regénytár“

mellékleten Nagy Endre eredeti s Hamlin Gorland új angol regénye, mindkét regény (képekkel). A többi közlemények közt általános érdeklődésre számíthatnak Spaits Sándor magyar honvédtusár századosnak a mandzsuországi harcúterén fölvetett fényképei, melyek közül ötöt közöl e szám, a százados élményeinek ismertetésével. Az oroszországi s a harcúteri eseményekre vonatkoznak még: a két orosz és két japán békeküldött arcképe, a „Potemkin“ hajó képe s az odesszai rombolásokról fölvetett három fénykép. Ráth István Norvégjáról irt cikket hat kép kíséri. További közlemények még: Ráth György arcképe s életrajza, „Orosz forradalmi szervezetek“; kép a kolozs-alaguti államvasuti elemi iskola évszázó vizsgálatáról, nyári képek a főváros környékéről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, Közintézetek és egyetek, Sakk-játék, Képtalány, Egyveleg, stb. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre 4 kor., a „Politikai Ujdonságok“-kal és „Világ-kronika“-val együtt 6 kor. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV., ker. Egyetem-utca 4. sz.). Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“ a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

Az „**Érdekes könyvtár**“ e havi füzeté a szokott gazdag tartalommal jelent meg, melyből kiemeljük a következőket: Palotás Fausztin: A párnás kocsis. (Elbeszélés). — Petőfi István (Petőfi Sándor öcsese): Csikósélet. (Költemény). — Harraden: Az esernyőfoltzó. (Novella). — Ferenczy Ödön: A jóslat. (Novella). — Drossinis: Angyal Bandi. (Novella). — Catulle Mendés: A három ruha. (Novella). — Az elektromosság esodái. — Hogyan lehet sokáig élni. — A legdrágább távsürgöny. — Drága levélbélyeg. — A gyermekek. — Európa legnagyobb templomai. — Állandó ingyen melléklet: a „Rejtvényvilág“, melynek mindenik megfajtója, kivétel nélkül, könyvjutalmat nyer. — A szünet alatt nem is képzelhető alkalmasabb és olesőbb olvasmány az ifjuság számára, mint az „Érdekes Könyvtár“, melynek előfizetési ára félévre 1 korona. Kiadóhivatal: Budapest, V. Kálmán-utca 2. Mutatványfüzet ingyen.

„Bácska“ szabadkai athletikai klub versenye.

Miután már lapunk múlt számában megemlítettük a „Bácska“ szabadkai sportegylet folyó hó 16-án vasárnap tartotta meg országos jellegű versenyét a palicsi versenypályán, Bezeredy István főispán védnöksége alatt.

Nagyszámu és előkelő közönség nézte végig a szebbnél szebb és izgalmas küzdelmeket, melyeknek eredménye a vidéki verseny rendes nivóját jóval felülmulata.

A versenyen négy vidéki, 5 fővárosi sportegylet tagjai vettek részt a küzdelemben s közülök a legtöbb győzelmet a budapesti Egyetemi Athletikai Klub nyerte.

A verseny rendezése kifogástalan volt; jelen volt a versenyen Speidel Zoltán, a magyar athletikai szövetség kiküldötte is netáni rekordjavítások hitelesítése céljából. Az eredmények közül kiemeljük Kozla sulydobó bajnok eredményét, ki 13 métert dobott, de az eredményt országos rekordnak nem fogadták el, mivel a suly nem volt a M. A. Sz. bélyegével ellátva. Igen szép eredményt ért el Gruber a 100 yardos síkfutásban, Kiss a rudugrásban és Dánér a távolugrásban.

A versenybírótság a következő volt: Elnök: Bezeredy István. Alelnökök: dr. Biró Károly, dr. Lipozencsics Lázár. Tagok: dr. Bálits József, dr. Mamuzsich Bódog, Milassin Andor, dr. Petrovics Elek, Piukovich József, dr. Sántha György, Szilberleitner Ferenc, Vermes Béla, Vermes Lajos, Vermes Nándor, ifj. bajsai Vojnich Sándor, Wenczel Lajos. Versenyintéző: Szárits János. Versenyintéző:

dr. Mamuzsich József. Indító: Wágner Zoltán. Időmérők: dr. Speidl Zoltán és dr. Pertich Kálmán. Célbírák: Wágner Zoltán, Szárits János, ifj. Rengyel János. Pályabírák: dr. Kiss József, dr. Regényi Gábor, Szuknovics Alajos, dr. Vojnich Ferenc, Vujkovic cv. Benő, dr. Vinkler Elemér. Versenyjegyző: dr. Völgyi János. Orvosok: dr. Fries József és dr. Novák József.

A verseny délután vette kezdetét és részletes eredménye a következő:

I. 100 yardos síkfutás: 1. Gruber Gyula (B. E. A. C.) idő: 10¹/₅ mp. 2. Péchy Ernő (M. A. C.) mellhosszal nyerve.

II. Diszkoszvetés: 1. Strausz Gyula (B. E. A. C.) 37 m. 87 cm. 2. Kozla András (B. E. A. C.) 34 m. 35 cm. 3. Banga Sámuel (H. P. E.) 33 m. 37 cm.

III. Távolugrás: 1. Danér Béla (B. E. A. C.) 6 m. 59 cm. 2. Péchy Ernő (M. A. C.) 6 m. 35 cm. Gruber Gyula 6 m. 22 cm.

IV. 400 m. futás: 1. Nagy József (B. A. C.) 55⁴/₅ mp. 2. Holics Dezső (M. T. K.)

V. Magasugrás. 1. Dr. Gönczy Lajos (B. E. A. C.) 170 cm. 2. Mamuzsich István (B. E. A. C.) és Polyakovits holtversenyben 155 cm.

VI. Sulydobás: 1. Kozla András (B. E. A. C.) 13 m. (7 kl. suly, versenysuly 7¹/₄). 2. Banga Sámuel 11 m. 55 cm. 3. Gruber Gyula 10 m. 78 cm.

VII. Rudugrás: 1. Kiss Imre (H. T. E.) 3 m. 19 cm. 2. Szabó Kálmán (B. T. C.) 3 m. 15 cm. 3. Kazár Emil (M. A. C.) 2 m. 85 cm.

VIII. Gerelyvetés: 1. Csorna Kálmán (B. E. A. C.) 32 m. 48 cm. 2. Kozla András (B. E. A. C.) 30 m.

IX. 1 angol mf. síkfutás: 1. Nagy József (B. A. C.) 4 p. 56³/₅ mp. 2. Penninger Gusztáv (B. E. A. C.)

A verseny befejeztével a palicsi nagyvendéglőben bankett volt, melyen Vermes Béla a győzteseknek kiosztotta az érmeiket és értékes tiszteletdíjakat. A vacsorát tánc követte. —m—a.

HIRDETÉSEK.

Bérbeadó üzlethelyiség.

A sziváci-ut 536. számú házamban egy korcsma és üzlethelyiség, lakás és egyéb mellék-helyiségekből álló helyiség, melyben jelenleg is egy igen jó forgalmu korcsma és vegyeskereskedés van, hason célra **f. évi november hó elsejétől** 3, esetleg több évre bérbeadandó.

Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos

Frieberth Mihály
férfiszabó.

6—1

Eladó

a bezdáni „Nagysziget“ legelőn levő 91 darabból álló **marhaállomány**, mely áll fejős tehének, ökrök, bikák, tinók, üszők és borjúkból.

Bővebbet **Sztrilich Árpádnál Baján**, vagy **dr. Buják Józsefnél Zomborban.** 3 3

Könyv- és könyomdai műintézet.

TELEFONSZÁM : 18.

B Á C S K A

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY KIADÓHIVATALA.

Bittermann Mándor és Fia
Zombor, vármegye palota.

Gyors és pontos kiszolgálás. Méltányos árak.

Folyóiratok, szépirodalmi és szaklapok, tudományos és közgazdasági művek, iskolai értesítők, röpiratok, gyászjelentések, váltók, táblázatok, számlák, levélfejek, névjegyek, eljegyzési és esketési kártyák, sima és dombornyomatu monogrammok, falragaszok, körlevelek, tánevigalmi meghívók, táncrendek, étlapok stb. minden e szakmába vágó munkák magyar, dalmát, szerb és német nyelven készítettnek

csinos és izléses kiállításban.

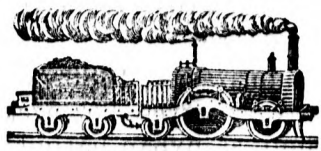
Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

Könyvkötőmunkák

elfogadtatnak és a kiállítási áron szállítatnak.

Községi nyomtatványokból

nagy raktár.

A magyar királyi államvasutak nyári menetrendje.

ÉRVÉNYES 1905. ÉVI MÁJUS HÓ 1-ÉTŐL.

Oda						Budapest—Zimony—Belgrád.						Vissza	
gyorsv.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	tv. sz. sz.	gyorsv.	szem. v.	
7.00	7.15		1.55	3.20	10.10	ind.	BUDAPEST k. p. u.	érk.	5.45	9.50	1.00	6.55	
10.15	12.37		6.15	6.36	4.22	érk.	SZABADKA	érk.	11.50	5.05	9.51	1.52	
	1.26	4.15		6.48	5.32	ind.	SZABADKA	érk.	10.58	7.23	9.39	1.26	
	1.56	4.43		7.10	6.01		Csantavér		10.26	6.53		1.02	
	2.21	5.09		7.25	6.27		Bács-Topolya		10.02	6.31	9.07	12.41	
	2.47	5.36			7.05		Hegyes-Feketehegy		9.31	6.02		12.14	
	3.07	5.55		7.55	7.27		Verbász		9.06	5.37	8.39	11.57	
	3.28	6.17			7.46		O-Kér		8.41	5.13		11.39	
	3.45	6.34			8.13		Kiszács		8.21	4.54		11.21	
	4.06	6.55		8.37	8.34	érk.	UJVIDÉK	ind.	7.46	4.30	7.56	11.00	

Oda				Baja—Ujvidék				Vissza			
v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.
	4.00	7.12	1.15	ind.	BAJA	érk.	9.15	3.23	6.50		
	4.11	7.22	1.25		Baja-szállásváros		9.08	3.15	6.42		
	4.25	7.35	1.38		Vaskut		8.53	2.59	6.26		
	4.51	8.00	2.01		Gara		8.32	2.37	6.00		
	5.09	8.17	2.16		Pigycsa		8.17	2.17	5.35		
	5.37	8.45	2.39		Sztanisics		8.00	1.57	5.12		
	5.56	9.03	2.56		Gákova		7.36	1.28	4.40		
	6.15	9.22	3.14		Nenadies		7.15	1.08	4.16		
	6.25	9.32	3.23	érk.	ZOMBOR (étk.)	ind.	7.05	12.57	4.05		
2.25	6.51		3.51	ind.	Zombor-vásártér	érk.	6.20	11.20		7.00	
2.31	6.57		3.57		Fernbach-szállás		6.13	11.13		6.52	
2.41	7.07		4.07		Zsárkóvár		6.04	11.04		6.41	
2.50	7.16		4.16		O-Sztapár		5.56	10.56		6.32	
3.06	7.30		4.30		Bresztovác		5.42	10.42		6.15	
3.35	7.49		4.49		Hódságh		5.27	10.28		5.51	
4.05	8.10		5.12		Parabuty		5.02	10.02		5.21	
4.46	8.35		5.37		Paraga		4.43	9.45		4.43	
5.00	8.49		5.51		ind. GAJDOBRA	érk.	4.22	9.25		4.10	
5.40	9.16		6.09		Bulkesz		4.04	9.09		3.26	
5.54	9.30		6.23		Petrovác-Glozsán		3.50	8.55		3.11	
6.16	9.45		6.38		Futtak		3.39	8.44		2.59	
6.50	10.10		7.03		érk. UJVIDÉK	ind.	3.10	8.16		2.20	
7.13	10.31		7.25				2.45	7.51		1.40	

Oda				Szabadka—Dálya				Vissza			
v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. v.
5.00	2.02	6.50	6.55	ind.	SZABADKA	érk.	6.50	9.41	12.59	10.35	
5.25	2.26		7.25		Tavankut		6.17		12.37	10.09	
5.45	2.46	7.19	7.53		Bajmok		5.53	9.11	12.20	9.51	
6.16	3.17	7.41	8.32		Nemes-Militics		5.02	8.46	11.44	9.10	
6.30	3.31	7.53	8.50	érk.	ZOMBOR	ind.	4.40	8.35	11.27	8.51	
7.28	4.00	8.13			Prigl.-Szent-Iván			8.14	10.55	8.14	
7.42	4.13	8.23			Szóna			8.04	10.37	7.53	
7.54	4.24	8.33		érk.	GOMBOS	ind.		7.55	10.25	7.40	
9.18	5.25	9.13		ind.	ERDŐD	érk.		7.20	9.17	6.08	
9.30	5.37	9.23		érk.	DÁLYA	ind.		7.09	9.05	5.50	

Oda				Szabadka—Ó-Becse				Vissza			
v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. v.
	4.40	1.32		ind.	SZABADKA	érk.	8.34	5.25			
	5.08	2.00			Békova		8.07	4.58			
	6.19	3.21		érk.	ZENTA	ind.	6.40	3.40			
	7.47	5.27			Ada		5.26	2.19			
	8.10	5.42			Mohol		5.05	2.02			
	8.30	6.02			Bács-Petrovoszellő		4.39	1.37			
	8.56	6.28		érk.	ÓBECSE	ind.	4.10	1.10			

Oda				Ó-Becse—Ujvidék				Vissza			
sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.
4.40	9.50	4.25		ind.	Ó-BECSE	érk.	6.55	12.43	7.44		
5.05	10.21	4.49			Bács-Földvár		6.33	12.16	7.22		
5.27	10.48	5.10			Csurogh		6.15	11.47	7.03		
5.49	11.22	5.32			Zsablya		5.50	11.13	6.37		
6.04	11.45	5.47			Gospodince		5.31	10.44	6.21		
6.30	12.24	6.11			Temerin		5.14	10.20	6.04		
6.39	12.36	6.20			Jarek		4.58	9.50	5.46		
6.53	12.53	6.34		érk.	VASKAPU	ind.	4.43	9.31	5.31		
7.01	1.07	6.36		ind.	VASKAPU	érk.	4.42	9.24	5.23		
7.25	1.35	7.00		érk.	UJVIDÉK	ind.	4.17	8.55	5.00		

Oda				Ujvidék—Vaskapu—Titel				Vissza			
sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.
6.37	5.10			ind.	UJVIDEK	érk.	6.00	3.01			
7.00	5.38			érk.	VASKAPU	ind.	5.33	2.38			
7.05	5.50			ind.	VASKAPU	érk.	5.28	2.33			
7.31	6.24				Káty		5.06	2.15			
7.42	6.38				Tiszakálmánfalva		4.43	1.56			
7.57	7.00				Kovil-Szent-Iván		4.25	1.41			
8.11	7.18				Vilova—Gardinovee		4.04	1.26			
8.24	7.34				Lok		3.48	1.14			
8.37	7.50			érk.	TITEL	ind.	3.32	1.00			

Oda				Hegyes-Feketehegy—Palánka				Vissza			
v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.
6.59	6.10			ind.	HEGYES-FEKETEHEGY	érk.	5.49	5.30			
7.21	6.33				Telecska		5.26	5.09			
7.42	6.58				Kula		5.14	4.57			
7.53	7.09				Béla-puszta		4.50	4.37			
8.06	7.28				Torzsa		4.37	4.26			
8.32	7.57				Deszpot-Szt-Iván—Pivnica		4.18	4.07			
8.49	8.15				Szilbás		3.51	3.43			
9.21	8.41				GAJDOBRA		3.39	3.31			
9.53	9.13			érk.	PALÁNKA	ind.	2.55	2.46			

Oda				Szabadka—Baja				Vissza			
sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.
4.50	1.47	7.00		ind.	SZABADKA	érk.	9.29	12.48	10.28		
5.25	2.22	7.35			Csikéria		8.56	12.16	9.52		
6.03	2.54	8.07			Bács-Almás		8.34	11.55	9.22		
6.09	3.00	8.13			Almás		8.19	11.40	9.06		
6.33	3.26	8.42			Bikity-Borsód		7.54	11.15	8.38		
7.07	4.00	9.16		érk.	BAJA	ind.	7.17	10.40	7.47		

Oda				Szeged-Rókus—Zenta				Vissza			
sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.
4.20	1.40			ind.	SZEGED-ROKUS	érk.	8.51	5.45			
4.43	2.04				Rószke		8.28	5.23			
5.02	2.22			érk.	HORGOS	ind.	8.07	5.05			
5.03	2.35			ind.	HORGOS	érk.	7.57	4.49			
5.21	2.58				Bács-Martonos		7.39	4.31			
5.44	3.24				O-Kanizsa		7.25	4.17			
6.04	3.54				Adorján		6.56	3.53			
6.29	4.19			érk.	ZENTA	ind.	6.30	3.28			

Oda				Kiskun-Halasz—Bácsalmás—Rigyica				Vissza			
v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.
3.50	12.05	6.00		ind.	KIS-KUN-HALASZ	érk.	5.44	2.27	10.24		
4.03	12.18	6.13			Kopolya		5.32	2.14	10.11		
4.20	12.35	6.29			Fehértó		5.16	1.57	9.54		
4.37	12.51	6.45			Terézhalom		5.00	1.40	9.37		
4.58	1.33	7.03			Jankovác		4.48	1.27	9.24	</	

Azonnal kiadó.

Két elegánsul berendezett szoba 1, esetleg 2 ur részére azonnal kiadó. — Bővebbet a kiadóhivatal. 6-1

2736. szám.
júl. 1905.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

Bács-Bodrog vármegye titeli járásának 10 községéből álló községi körállatorvosi állásra pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint szabályszerűen felszerelt kérvényeiket **folyó évi augusztus hó 15-éig** bezárólag annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezők, avagy a kellően fel nem szerelték figyelembe vétetni nem fognak.

A körállatorvos székhelye: Sajkás-szentiván községe.

Javadalmazása: 1680 kor. készpénz, mely az egyes községek által a megállapított arányban havonként előre fizetendő.

A megválasztott állatorvos köteles a székhelyen a szabályrendeletileg megállapított díjak mellett a husszemplét és vágatási biztosi teendőket teljesíteni.

A körállatorvosnak hivatalos körutjai alkalmával kötelesek a körbeli községek ingyen fuvart adni.

A megválasztandó körállatorvos köteles a községi apaállatokat ingyen gyógykezeltetni, nemkülönben a tavaszi állatvizsgálatot ingyen teljesíteni.

A látogatási díjak nappal 60 fillér, éjjel 1 kor. 20 fillér. Megjegyeztetik, hogy ezen díjak a megválasztandó állatorvos és az egyes községek által később egyezségiileg újból megállapíthatók.

Titel, 1905. július hó 12-én.

Szemző János,
főszolgabíró.

2-1

2567/1905. szám.

Pályázati hirdetmény.

A bácsalmási járáshoz tartozó Bajmok községben elhalálozás folytán megüresedett irnoki állásra pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket **hosszám folyó évi augusztus hó 8-áig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Ezen állás javadalmazása havi előleges részletekben kifizetendő 800 kor. évi fizetés.

Bácsalmás, 1905. július hó 15-én.

Szutrély Lipót,
főszolgabíró.

2-1

HIRDETÉSEK

FELVÉTELEK

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

Nagy arany érem.

Páris. 1904.

Érdem jelél.

Páris. 1904.

Nagy arany érem.

Páris. 1904.

EHRlich NÁNDOR FIA

szőlőpermetező-gyártó, épület- és díszműbádogos. 20-18

Ajánlom kitűnő minőségű saját szerkezetű szőlőpermetezőimet, melyekből **14 év óta** körülbelül **20000** drb van forgalomban.

Nagy raktár

Kitűnő minőségű szőlőoltó gummiszalagokból és mindennemű permetező alkatrészekből.

Javítások a saison alatt gyorsan és pontosan eszközöltenek. * Régi permetezők becsereültenek. * Kölcsonképen használható szerkezetű permetezők kiadatalnak.

Minden darabért

2 évi jótállás!! Bajai-út II. **ZOMBOR,** Bajai-út II. 2 évi jótállás!!

BÁCSKA.

Minden darabért

↳ ↪ Viszontelárúsítóknak külön megegyezés. ↻ ↻